

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS VA'ESCHANAN • MAAMAR 10

שמע ישראל הוי' אלקינו הוי' אחד ואהבת כו'

Écoute, Israël : Havaya est
notre D.ieu, Havaya est Un

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likkutei-torah/vaeschanan/10/

1 שמע ישראל הוי' אלקינו הוי' אחד ואהבת כו'. וצריך להבין למה הזכיר ב' פעמים הוי'.

« Écoute, Israël : Havaya est notre D.ieu, Havaya est Un. Et tu aimeras », etc. Il faut comprendre pourquoi [le verset] mentionne [le Nom] Havaya deux fois.

ועוד להם הפסיקו אכנה"ג [אנשי כנסת הגדולה] בין אחד לואהבת בבשכמל"ו [בברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד].
וגם צריך להבין פי' שמע שהוא לשון אסיפה מלשון וישמע שאול את העם וגם לשון הבנה

En outre, pourquoi les Hommes de la Grande Assemblée ont-ils intercalé, entre « Un » et « Et tu aimeras », « Béni soit le Nom de la gloire de Son règne à tout jamais » ? Il faut aussi comprendre le sens de « Chema », qui signifie rassembler, comme dans « Chaoul rassembla (vayechama) le peuple », et qui signifie également comprendre.

והנה ואהבת הוא לשון ציווי וגם לשון עתיד פי' שאומר הכתוב שכשיעמיק בדעתו ויבין שהוי' אחד יבוא לבחי' ואהבת לשון עתיד בכל לבבך בשני יצריך. שאפילו היצה"ר [היצר הרע] הוא נכנע ובטל לגבי אהבת ה'.

Or, « Et tu aimeras » est une expression qui indique à la fois un commandement et le futur. Le verset signifie donc que lorsqu'une personne approfondira sa réflexion et comprendra que Havaya est Un, elle parviendra au niveau de « Et tu aimeras » — expression indiquant le futur — « de tout ton cœur », avec tes deux penchants : même le mauvais penchant sera soumis et annulé devant l'amour de D.ieu.

2 והנה כל אחד ואחד אומר ב' פעמים בכל יום קריאת שמע שחרית וערבית ואעפ"כ [ואף על פי כן] אינם מגיעים לבחי' ואהבת.

Or, chacun récite le Chema deux fois chaque jour, matin et soir, et pourtant ils n'atteignent pas le niveau de « Et tu aimeras ».

אך הענין הוא כי הנה כתיב ראה נתתי לפניך היום את החיים וכו' ובחרת בחיים לאהבה את הוי' אלקיך בכל לבבך

Mais voici l'explication. Il est écrit : « Vois, j'ai placé aujourd'hui devant toi la vie », etc., « et tu choisiras la vie, pour aimer le Nom Havaya, ton D.ieu, de tout ton cœur,

כי הוא חייך היינו כל אחד ואחד שרוצה לעבוד ה' צריך לידע בתחלה הבחירה שלו.

car Il est ta vie. » C'est-à-dire que chacun de ceux qui souhaitent servir D.ieu doit d'abord savoir [quel est] son choix.

3 ולכן כתיב ובחרת בחיים. וצריך להבין מי הוא שאינו רוצה לבחור בחיים והלא כל או"א [אחד ואחד] אוהב חיים.

C'est pourquoi il est écrit : «Et tu choisiras la vie.» Or, il faut comprendre : qui donc ne veut pas choisir la vie ? Chacun, sans exception, aime assurément la vie !

ואדרבה מי שאוהב חיים הוא אדרבה אוהב את ההיפוך דהיינו תענוגי עוה"ז. ואיך כתיב ובחרת בחיים לאהבה את הוי' אלקיך והלא היצה"ר [היצר הרע] אוהב את החיים.

Bien au contraire, celui qui aime la vie aime précisément l'opposé, à savoir les plaisirs de ce monde. Comment peut-il donc être écrit : «Et tu choisiras la vie, pour aimer Havaya, ton D.ieu» ? L'inclination au mal, assurément, aime la vie !

אך צריך לידע מה נק' חיים הנה כתיב ויאמר אלהים יהי רקיע וכו' ויהי מבדיל כו'

Mais il faut savoir ce que l'on appelle «la vie». Il est écrit : «Et D.ieu dit : "Qu'il y ait un firmament" », etc., «et qu'il sépare», etc.,

ויעש אלקים את הרקיע ויבדל במין המים אשר מתחת לרקיע ובין המים אשר מעל לרקיע.

«Et Elokim fit le firmament, et Il sépara les eaux qui sont au-dessous du firmament des eaux qui sont au-dessus du firmament.»

4 וצריך להבין למה שינה במאמר זה יותר מבשאר מאמרים שנאמר ענין הבדלת הרקיע שני פעמים ויהי מבדיל ויבדל.

Nous devons comprendre pourquoi [la Torah] a varié dans cette parole plus que dans les autres paroles, en ce que la division du firmament est énoncée deux fois : «Qu'il sépare» et «Il sépara».

אך הנה מבשרי אחזה אלוה למשל כל החיות שבאדם נמשך מהלב דהיינו עד"מ התהוות הקול והדבור הוא שנמשך מהלב להריאה ומהריאה לקנה

Mais «de ma chair, je contemple D.ieu». À titre d'analogie : toute la force vitale d'une personne provient du cœur. Ainsi, par exemple, la voix et la parole prennent forme lorsque [la force vitale] est transmise du cœur aux poumons, puis des poumons à la trachée,

וזהו קול ודבור שיוצא מהם וגם אפילו המוח מקבל חיות מן הלב שעולה מן הלב למוח לחשוב ולהרהר et c'est de là que proviennent la voix et la parole. Même le cerveau reçoit, lui aussi, sa force vitale du cœur, [force vitale] qui monte du cœur au cerveau pour penser et réfléchir.

והנה זהו בחי' המשכת חיות רוחני מהלב שיומשך מזה הדבור והמחשבה וכן נמשך כ"כ [כל כך] מהלב חיות גשמי לכל האברים והוא דם הנמשך מהלב לכל האברים

Or, il s'agit là du niveau d'une force vitale spirituelle transmise par le cœur, de laquelle procèdent la parole et la pensée. De même, une force vitale physique est également transmise par le cœur à tous les membres : c'est le sang, qui est envoyé du cœur à tous les membres,

ומזה נעשה גידול הבשר ודם זה נעשה מהמאכל שמתברר בקיבה וכבד והמובחר עולה ללב והפסולת יוצא דרך בני מעיים לחוץ.

et c'est de là que vient la croissance de la chair. Ce sang est produit à partir des aliments, qui sont triés dans l'estomac et le foie : la partie la plus pure monte au cœur, tandis que les déchets sont évacués par les intestins.

5 וכל זה הוא מתחלק על ידי הפרסא שמפסקת דהיינו חצר הכבד שהוא המבדיל בין אברי הנשימה לאברי המזון.

Tout cela est divisé par la cloison (parsa), qui sépare, à savoir le diaphragme, lequel sépare les organes de la respiration des organes de la digestion.

כך ממש בנמשל כביכול הנה כתיב צור לבבי שכללות החיות נמשך ממנו ית' כדכתיב ואתה מחיה את כולם והנה יש גם כן ב' בחי' השפעות.

Il en va exactement de même dans l'analogie, pour ainsi dire. Il est écrit: «Le Rocher de mon cœur», car la force vitale dans son expression générale et collective émane de Lui, béni soit-Il, comme il est écrit: «Et Tu donnes la vie à tous.» Ici aussi, il y a deux niveaux d'influx.

הא' הוא הנקרא בחי' מים עליונים הוא תענוג עליון אז תתענג על ה'.

Le premier est le niveau appelé «eaux supérieures»: il s'agit du plaisir suprême, selon le verset: «Alors tu te délecteras en Havaya.»

6 והב' הוא מים תחתונים הם הפסולת תענוגי עוה"ז שנמשכים ע"י הפרסא ורקיע המבדיל בין מים עליונים למים תחתונים

Le second est celui des « eaux inférieures », qui sont les déchets — les plaisirs de ce monde — attirés à travers la cloison et le firmament qui sépare les eaux supérieures des eaux inférieures.

וזהו ובחרת בחיים העליונים שהוא בחי' עץ החיים ותענוג עליון ולמאוס בתענוגים גשמיים שמבחי' מים תחתונים עה"ד [עץ הדעת] טו"ר [טוב ורע].

C'est là le sens de « et tu choisiras la vie » : la vie supérieure, qui est le niveau de l'Arbre de Vie et du plaisir supérieur, et le fait de mépriser les plaisirs physiques, issus du niveau des eaux inférieures, l'Arbre de la connaissance du bien et du mal.

אך איך יוכל להגיע לבחי' זו הוא ע"י ק"ש [קריאת שמע] שחרית וערבית שמע הוא שם ע' רבתי.

Mais comment peut-on parvenir à ce niveau ? Par la récitation du Chema, le matin et le soir. « Chema » se lit chem [« nom »] [et] le ayin, écrit en grand.

ע' [ע"י] הוא ז' מדות לך הוי' הגדולה והגבורה כו' ז' מדות כל אחד כלול מעשר ושם הוא אותיות מהמדות [כמ"ש בד"ה השמים כסאי] שהוא הארה הנמשך ומתפשט להוות יש מאין

Le ayin [dont la valeur numérique est soixante-dix] représente les sept attributs émotionnels (midot) : « À Toi, Havaya, sont la grandeur et la puissance », etc. — sept attributs, chacun comprenant dix éléments. Et chem, « nom », désigne les lettres [issues] des attributs (comme l'explique le discours commençant par « Les cieus sont Mon trône ») : un rayonnement qui en émane et se répand pour faire exister quelque chose à partir du néant,

דהיינו ששמו ית' מחיה בעצמו דהא כי נשגב שמו לבדו כתיב ששמו הוא נשגב הודו על ארץ ושמים שאפי' [שאפילו] על ארץ ושמים אינו

c'est-à-dire que Son Nom, béni soit-Il, donne lui-même la vie. Car il est écrit : « car Son Nom seul est exalté » ; Son Nom est exalté, et « Sa splendeur est au-dessus de la terre et des cieus » : même au-dessus de la terre et des cieus, ce n'est rien

אלא הודו זיו הארה מהאותיות והוא בחי' בדבר ה' שמים נעשו שיש בו התחלקות הזמן.

d'autre que « Sa splendeur », un éclat de rayonnement provenant des lettres. C'est le niveau de « Par la parole de Havaya les cieus furent faits », où le temps est divisé.

דהיינו ביום א' יהי אור. ביום ב' יהי רקיע ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית.

C'est-à-dire : le premier jour, « Que la lumière soit » ; le deuxième jour, « Qu'il y ait un firmament ». Et « dans Sa bonté, Il renouvelle chaque jour, continuellement, l'œuvre de la création ».

7 והענין הוא כך שבכל יום ויום מתגלה דבר יום ביומו היינו בחי' האותיות והדבור הנמשך מבחי' המדה שביום ההוא

La question est la suivante : chaque jour se révèle « la parole (davar) propre à chaque jour, en son jour », c'est-à-dire le niveau des lettres et de la parole qui procèdent du niveau de l'attribut de ce jour.

דהיינו ביום א' נמשך אותיות יהי אור מבחי' מדת החסד. ביום ב' יהי רקיע וכו'.

Ainsi, le premier jour, les lettres de « Que la lumière soit » procèdent du niveau de l'attribut de 'Hessed (bonté) ; le deuxième jour, « Qu'il y ait un firmament », etc.

8 ויום שבת הוא חוזר למקורר כמו שהיה כמשל אדם שהוא מחשב או מדבר וכשיכיל מדבורו או ממחשבתו חוזר למקורו הראשון. כך כביכול אצלו יתברך נקי שבת להוי' אלקיך.

Le jour de Chabbat, il retourne à sa source, tel qu'il était, comme une personne qui pense ou qui parle : lorsqu'elle achève de parler ou de penser, elle revient à sa source première. De même, pour ainsi dire, auprès de Lui, béni soit-Il, cela est appelé « un Chabbat pour Havaya, ton D.ieu ».

ופי' ישראל הוא ישראל עלה במחשבה וכשמתבונן שהוי' אלקינו שם הוי' הוא בחי' צמצום והתפשטות והמשכה והוא להיות אלקינו בחי' מחשבה עילאה להיות התהוות נש"י [נשמות ישראל] שנתהוו מבחי' מחשבה עילאה

Le sens de « Israël » est : « Israël s'éleva dans la pensée ». Et lorsque l'on médite sur « Havaya est notre D.ieu » : le Nom Havaya correspond au niveau du tsimtsoum (contraction), de l'expansion et de la transmission, et cela afin qu'Il soit « notre D.ieu », au niveau de la Pensée suprême, pour que les âmes d'Israël viennent à l'existence, puisqu'elles sont issues du niveau de la Pensée suprême,

שהוא גבוה יותר מבחי' הוי' אחד שהוא צמצום והתפשטות והמשכה להיות בחי' דבור שמזה שרש התהוות ז' רקיעים והארץ וד' רוחות העולם הנרמזים בחי' ד' דאחד.

qui est supérieur au niveau de « Havaya est Un », lequel correspond à la contraction, à l'expansion et à la transmission, afin de devenir le niveau de la parole, dont procède la création des sept cieux, de la terre et des quatre directions du monde, évoqués par le het [= huit] et le dalet [= quatre] de echad (« Un »).

9 וכנ"ל במשל מהלב נמשך חיות לדבור וגם למוח לחשוב ולהרהר והרי המשכה לבחי' מחשבה הוא גבוה יותר כו'

Comme cela a été dit plus haut dans l'analogie : du cœur, la force vitale se prolonge vers la parole, mais aussi vers le cerveau, pour penser et réfléchir ; or, la prolongation vers le niveau de la pensée est certainement plus élevée, etc.

וזהו שנאמר ב' שמות הוי' וכך יובן ג"כ למעלה שפי' הוי' אלקינו היינו נש"י [נשמות ישראל] עלו במחשבה האו גבוה יותר מבחי' המשכה דבחי' דבור ואפילו מבחי' מלאכים וברוח פיו כל צבאם כו'

C'est pourquoi le Nom Havaya est prononcé deux fois. On peut ainsi comprendre également ce qu'il en est en haut : le sens de «Havaya est notre D.ieu» est que les âmes d'Israël se sont élevées dans la pensée, ce qui est supérieur au niveau de la prolongation du niveau de la parole, et même au niveau des anges, «et par le souffle de Sa bouche toute leur armée», etc.

והענין שבחי' הוי' אחד אין נופן לשון אחד כ"א בהשתלשלות בחי' שמים וארץ כו' שהם בחי' ששה קצוות רוחניים וגשמיים כו' והוא ית' אחד בהם לפי שהם בטלים אליו ית' [וכמ"ש בפרשה בהעלותך וע"פ וארא]

Voici l'explication : [à propos du] niveau de «Havaya est Un», le terme «un» ne s'applique que dans le cadre de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), au niveau du ciel et de la terre, etc., qui correspondent aux six directions, spirituelles et physiques, etc. Lui, béni soit-Il, est Un en eux, car ils sont annulés devant Lui, béni soit-Il [comme cela est expliqué dans la para-cha Beha'aloscha et à propos du verset «Et Je suis apparu»].

אבל בחי' הוי' אלקינו הוא המשכה מבחי' יחיד שהוא ית' יחיד ומיוחד והוא לבדו הוא

Mais le niveau de «Havaya est notre D.ieu» est une prolongation du niveau de Yachid, l'Unique : Lui, béni soit-Il, est singulier et unique, et Lui seul est.

וכמאמר זרע יצחק יחידו שהוא בחי' חיי החיים שלמעלה אפילו מבחי' חיים הרוחניים שהוא בחי' ואתה מחיה את כולם בחי' ואתה אותיות הדבור מא' עד ת' וה' מוצאות הפה.

Comme le dit la formule : «la descendance d'Yits'hak, son unique (ye'hido)» ; cela correspond au niveau de la Vie des vies, supérieur même au niveau de la vie spirituelle, celui de «et Toi (ve'ata) Tu fais vivre tous les êtres». Le niveau de ve'ata correspond aux lettres de la parole, de alef à tav, et au hé [= cinq] points d'articulation de la bouche.

10 וזהו מכלכל חיים. וכמאמר יחיד חי העולמים מלך שהוא ית' יחיד ומיוחד וחי העולמים אינו אלא מבחי' מלך כו' וזהו כי עמך מקור חיים.

C'est là [le sens de] «Il soutient la vie». Et comme le dit la formule: «Unique, Vie des mondes, Roi»: Lui, béni soit-Il, est singulier et unique, et «Vie des mondes» ne relève que du niveau de «Roi», etc. C'est là le sens de «Car auprès de Toi est la source de la vie».

וכשמתבונן בזה שהוי' אלקינו בחי' יחיד ממש וכמ"ש אחת היא יונתי אחת היא היינו מה שהנשמה נק' יחידה ע"ש [על שם] שמקבלת מבחי' יחיד.

Et lorsqu'on médite sur le fait que «Havaya est notre Dieu» désigne le niveau même de Yachid, comme il est écrit: «Une est-elle, ma colombe... une est-elle»: autrement dit, l'âme est appelée Ye-chidah parce qu'elle reçoit du niveau de Yachid.

11 וע"י התבוננות זו ממילא יבא לבחי' ואהבת את הוי' אלקיך ממש בכל לבבך בבחי' יחידה שכנפש שבכל ניצוץ האדם כביכול ישראל עלה במחשבה.

Par cette contemplation, il parviendra naturellement au niveau de «Tu aimeras Havaya, ton Dieu», véritablement, «de tout ton cœur», au niveau de la Yé'hida de l'âme, qui se trouve dans chaque étincelle de l'homme, pour ainsi dire: «Israël s'éleva en pensée».

וע"ז אמר משה רבינו עליו השלום ונשב בגיא מול בית פעור כשהזהיר על משנה תורה אמר שיהיה

À ce sujet, Moché Rabbénou, que la paix soit sur lui, dit: «Et nous demeurâmes dans la vallée, en face de Beit Peor.» Lorsqu'il donna son avertissement concernant la Michné Torah [la répétition de la Torah], il dit qu'il fallait se tenir

מול בית פעור ופעור הוא שם ע"ז שרצו להמשיך החיות מלמעלה למים התחתונים שהוא תענוגי עוה"ז וכענין בן סורר זולל וסובא שבתורה פ' כי תצא

en face de Beit Peor. Peor est le nom d'une idolâtrie dont [les adorateurs] voulaient attirer la force vitale d'en haut vers les eaux inférieures, qui sont les plaisirs de ce monde, comme dans le cas du fils rebelle, «glouton et ivrogne», dans la Torah, dans la paracha Ki Tétsé;

לכן היו מתריזין עצמן להמשיך הפסולת כו' וכמ"ש בע"ח [בעץ חיים] של"א פ"ה ולכן הזהיר ונשב בגיא מול בית פעור

c'est pourquoi ils se soulageaient afin d'attirer vers le bas les déchets, etc., comme il est écrit dans Etz Chaim, Sha'ar 31, chapitre 5. C'est pourquoi il avertit: «Et nous demeurâmes dans la vallée, en face de Beit Peor.»

כי גיא היינו בחיי שפלות והכנעה וביטול אליו ית' שהוא מול והיפך בית פעור כי כל איש אשר הלך אחרי בעל פעור השמידו הוי' אלקיך שנעשה מהם כלא היו

Car la «vallée» désigne le niveau d'humilité, de soumission et d'annulation de soi (bitoul) devant Lui, béni soit-Il; elle est «en face», à l'opposé de Beit Peor. Car «tout homme qui suivit Baal Peor, Havaya, ton D.ieu, le détruisit», si bien qu'ils devinrent comme s'ils n'avaient jamais existé;

אבל ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כו' ופיי ונשב בגיא י"ל [יש לומר] שזהו ענין ק"ש [קריאת שמע] שהיא מיושב וק, ש הוא להיות בחיי ביטול למס"נ [למסירות נפש] באחד.

mais «vous qui vous attachez à Havaya, votre D.ieu, êtes vivants», etc. Et le sens de «Et nous demeurâmes (vanéchev) dans la vallée» peut s'expliquer ainsi: cela renvoie à la récitation du Chéma, qui se fait assis; la récitation du Chéma vise à atteindre le niveau du bitoul, jusqu'au sacrifice de soi (messirout néfesh) pour l'unité exprimée par «Un».

12 והנה קודם החורבן בית ראשון שהיו נשמות גבוהות היו יכולים להגיע לואהבת ע"י התבוננות לבד שמע ישראל כו' ואהבת.

Or, avant la destruction du Premier Temple, lorsque les âmes étaient élevées, elles pouvaient parvenir à «Et tu aimeras» par la seule contemplation: «Écoute, Israël...», etc., «Et tu aimeras».

אבל אחר החורבן אינו יכול להגיע לואהבת אלא על ידי בשכמל"ו [ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד] שהוא קבלת עול מ"ש.

Mais après la destruction, on ne peut parvenir à «Et tu aimeras» qu'au moyen de «Béni soit le Nom de la gloire de Son règne à jamais», qui correspond à l'acceptation du joug de la royauté du Ciel (kabbalat ol malchout chamaïm).

13 ובזה מתורץ הקושיא דלעיל להם אין כל אחד מגיע לבחיי ואהבת כי כדי להגיע עכשיו לבחיי ואהבת צ"ל ע"י קבלת עול מלכות שמים שזהו ענין בשכמל"ו [ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד] שהצריכו לומר קודם ואהבת

Ainsi se résout la question posée plus haut : pourquoi chacun n'atteint-il pas le niveau de «Et tu aimeras» ? Car, pour atteindre maintenant le niveau de «Et tu aimeras», il faut passer par l'acceptation du joug de la royauté des Cieux, qui correspond à «Béni soit le Nom de la gloire de Son royaume à jamais», parole qu'ils ont prescrit de dire avant «Et tu aimeras».

והיינו ענין לאכפא ס"א [סטרא אחרא] דהיינו בטל רצונך ביטול הרצון גשמי הוא בחי' עבודה וקבלת עו"מ [עול מלכות] ית' דאין מלך בלא עם לשון עוממות

C'est là le fait de soumettre la sitra a'hra (l'autre côté), c'est-à-dire : «Annule ta volonté.» L'annulation de la volonté matérielle est le niveau du service et de l'acceptation du joug de Sa royauté, béni soit-Il. Car «il n'est pas de roi sans peuple» — le mot am étant apparenté à omemot [«affaiblis»],

שהוא יש ודבר ואעפ"כ [ואף על פי כן] מבטל רצונו מכל וכל וכל דבר שאינו בביטול הרצון אינו נק' עבודה כלל (ועמ"ש בפי' שלח ע"פ ועתה יגדל. וע"פ כי עמך מקור חיים)

car il est un être et une chose, et pourtant il annule complètement sa volonté. Tout ce qui ne relève pas de l'annulation de la volonté n'est pas du tout appelé service. (Voir aussi ce qui est écrit dans la paracha de Chela'h, sur le verset «Et maintenant, que [la puissance] grandisse», ainsi que sur le verset «Car auprès de Toi est la source de la vie.»)

וביטול רצון היינו כפשוטו לעשות הפך מה שהלב חומד הן בבחי' סור מרע הן בבחי' ועשה טוב בסור מרע הוא קדש א"ע [את עצמו] במותר לך והוא בחי' נדר ואיש

L'annulation de la volonté signifie, au sens littéral, faire le contraire de ce que désire le cœur, tant sous l'aspect de «s'écarter du mal» que sous celui de «faire le bien». Pour «s'écarter du mal», il s'agit de «vous sanctifier dans ce qui vous est permis» ; c'est le niveau du vœu : «Un homme,

כי ידור נדר לה' נדרים סייג לפרישות מביא לידי קדושה הוא בחי' אה"ר [אהבה רבה] בכל לבבך (ועמ"ש ע"פ ראשי המטות כו')

lorsqu'il fait un vœu pour Havaya.» «Les vœux sont une clôture pour l'abstinence» ; [l'abstinence] «conduit à la sainteté». C'est le niveau du grand amour (ahava rabba), «de tout ton cœur». (Voir aussi ce qui est écrit sur le verset «Les chefs des tribus», etc.)

ופעמים נאמר נקיות מביא לידי פרישות והיינו שקודם החורבן השיגו בחי' נדר (ע"י ברע"מ [ברע"א מהימנא] ס"פ יתרו)

Parfois, il est dit : «La pureté conduit à l'abstinence.» Cela signifie qu'avant la destruction, ils atteignaient le niveau du vœu (voir le Raaya Mehemna, à la fin de la paracha de Yitro).

(דצ"א ע"ב) נדר איהו לעילא ואינון חיי כו' וע' מש"ל [מה שכתוב לעיל] בפי' חיים אבל כהיום אנו אומרים בלא נדר.

(p. 91b) : «Le vœu est en haut, et ils sont la vie de...», etc. Voir aussi ce qui a été écrit plus haut sur le sens de «vie». Mais, de nos jours, nous disons : «sans vœu».

ובבחי' ועשה טוב ההיפוך הוא היינו אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה פעמים ואחד שהפעם האחד שהוא יותר מרגילותו חשוב ממאה אשר הוא רגילותו

Et, sous l'aspect de « faire le bien », le contraire consiste en ceci : « Celui qui révise son chapitre cent fois n'est pas comparable à celui qui le révise cent une fois », car cette fois supplémentaire, au-delà de son habitude, vaut davantage que les cent fois qui constituent son habitude.

וכן בצדקה שהפרוטה שהוא נותן יותר מרגילותו חשוב ביותר מן הרגילות וזהו קבלת עומ"ש [עול מלכות שמים] ועי"ז יכול לבוא לבחי' ואהבת ובכל מאדך כי

De même pour la charité : la pièce que l'on donne au-delà de son habitude a plus de valeur que ce qui est habituel. C'est l'acceptation du joug du Royaume des Cieux, et c'est ainsi que l'on peut atteindre le niveau de « Tu aimeras... de toute ta force ». Car

הנה כתיב אור זרוע לצדיק וזרעתיה לי בארץ (ועמ"ש ע"פ בשלח פרעה) וזהו כלל שלא יוכל להש תנות מיש ליש אחר

il est écrit : « La lumière est semée pour le juste » et « Je la sèmerai pour Moi dans le pays ». (Voyez aussi ce qui est écrit sur le verset « Lorsque Pharaon renvoya le peuple ».) Et voici une règle générale : rien ne peut passer d'une existence (yech) à une autre existence

אלא בביטול מהותו כמשל הזריעה שזורעין גרעין אחד אינו צומח עד שנרקב וכשנרקב צומחים ממנו כמה שבליים.

que par l'annulation de son essence, comme dans l'image des semailles : lorsqu'on sème un seul grain, il ne germe pas avant d'avoir pourri ; et, lorsqu'il a pourri, de nombreux épis en poussent.

כך הוא ממש בנמשל כשמבטל רצונו ואתכפיא סט"א [סטרא אחרא] אזי יוכל לבוא לבחי' ואהבת בכל מאדך בחי' אהבה גדולה שאינה יכולה להתקבל בכלי שבחי' בכל נפשך הוא בחי' אהבה שנתקבל במוח שהוא בחי' כלי

Il en va exactement ainsi dans l'analogie : lorsque l'on annule sa volonté et que la sitra a'hra est soumise, on peut alors atteindre le niveau de « Tu aimeras... de toute ta force », celui d'un grand amour qui ne peut être reçu dans un réceptacle. Car le niveau de « de toute ton âme » est celui d'un amour reçu dans l'intellect, qui est un réceptacle ;

אבל בחי' ובכל מאדך לא היה בשום כלי אלא הכלי שלה הוא מלי' פה ותושבע"פ [ותורה שבעל פה] קרינן לה ונקרא מצות המלך אסור ומותר טמא וטהור כשר ופסול ומתניתא וכו'.

mais le niveau de « et de toute ta force » n'est contenu dans aucun réceptacle. Son réceptacle est plutôt Mal'hout (souveraineté), « Mal'hout est la bouche, et nous l'appelons la Torah orale » ; elle est appelée « le commandement du Roi » : interdit et permis, impur et pur, apte et inapte, et la Michna (matnisa), etc.

14 וזהו כן יעמוד זרעכם ושמכם זרעכם הוא בחי' אור זרוע אשריכם זורעי כו' ושמכם בחי' ויעש דוד שם

קבלת עול מלכות שמים שהוא בחי' הביטול רקיבת הגרעין שעיי"ז יוכל להיות הצמיחה

C'est [le sens de] « Ainsi subsisteront votre descendance et votre nom ». « Votre descendance » désigne le niveau de « La lumière est semée », « Heureux ceux qui sèment », etc. Et « votre nom » désigne le niveau de « David se fit un nom » : l'acceptation du joug du Royaume des Cieux, qui est le niveau de l'annulation de soi, le pourrissement du noyau, grâce auquel la croissance peut se produire.

(והנה עיי"ז נקרא כנס"י [כנסת ישראל] בחי' תמתי שממשיכים שגם למטה יהיה הגילוי כמו למעלה. וזהו שכתוב לעי"ל [לעיתיד לבוא] ומעין מבית ה' יצא והשקה את נחל השטים שהוא בחי' מים תחתונים שלא יהיו עוד בבחי' ומשם יפרד כו')

(Or, par cela, la Communauté d'Israël est appelée « ma parfaite » (tamati), car elle fait descendre la révélation, de sorte qu'en bas aussi elle soit comme en haut. C'est là le sens de ce qui est écrit au sujet du Temps à venir : « Une source sortira de la Maison de Havaya et arrosera la vallée de Chittim », qui désigne le niveau des eaux inférieures : elles ne seront plus dans l'état de « et de là il se divisait », etc.,

וכמ"ש במ"א ע"פ ששים המה מלכות כו' והיינו עיי" בחי' עומ"ש [עול מלכות שמים] ובכל מאדך שהוא בחי' באר מים חיים שנעשים המים בחי' מים חיים עיי" עברם דרך הארץ כו'

comme il est expliqué ailleurs au sujet du verset « Il y a soixante reines », etc. Cela se produit par le niveau du joug du Royaume des Cieux et de « de toute ta force », qui est le niveau d'un « puits d'eaux vives » : les eaux deviennent des eaux vives en traversant la terre, etc.,

וכמ"ש פ' חקת ע"פ עלי באר כו' ועי"ז נמשך בחי' ומעין יצא כו' והשקה כו') ועי"ן מענין פסוק שמע ישראל ברכות ס"פ ואתחנן ויחי פצ"ח ויקרא ס"פ ד'.

comme il est expliqué dans la paracha de 'Houkat au sujet du verset « Jaillis, ô puits », etc. Par cela est attiré le niveau de « une source sortira », etc., « et arrosera », etc.) Voir aussi, sur le sujet du verset « Écoute, Israël », dans [Midrach] Rabba : à la fin de la paracha de Vaèt'hanan ; Vayé'hi, chapitre 98 ; Vayikra, à la fin du chapitre 4.

בשה"ש [בשיר השירים] פסוק ועלי תשוקתו באיכה ס"פ נשקד עול. ושם גבי מעשה במרים בפסוק על כן אוחיל לו.

Dans le Cantique des Cantiques, le verset « et son désir se porte vers moi » ; dans Eikha, à la fin de [la section sur] « Le joug... est lié ». Et là, au sujet de l'histoire de Myriam, sur le verset « c'est pourquoi j'espérerai en Lui ».

15 ובפסוק חלקי ה'. בקהלת בפסוק יש אחד. ובפסוק מרוע אחד. באסתר בפסוק ישנו עם אחד.

Et au sujet du verset : « Ma part est Havaya. » Dans Kohélet, au sujet du verset : « Il y en a un », et du verset : « d'un seul berger ». Dans Esther, au sujet du verset : « Il y a un seul peuple. »

וזהו ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המות ואת הרע ומבואר לעיל דבחי' חיים זהו מה שלמעלה מהפרסא ומות נקרא הפסולת שנתברר מתחת הפרסא.

Et c'est là le sens de : « Vois, j'ai placé devant toi aujourd'hui la vie et le bien, la mort et le mal. » Il a été expliqué plus haut que le niveau de la « vie » est ce qui se trouve au-dessus de la cloison, et que la « mort » désigne le déchet qui est trié au-dessous de la cloison.

אך הנה הרע הוא מר ממות דהיינו ענין פעור שהיו עושין מהפסולת יש גמור ה"ז [הרי זה] רע יותר מעצם הפסולת מצד עצמו.

Mais le mal est plus amer que la mort : il s'agit de l'affaire de Peor, où l'on a fait du déchet une existence pleinement constituée (yech). Cela est plus mauvais que le déchet lui-même, considéré en lui-même.

16 והנה עדי"ז בחי' הטוב הוא למעלה מבחי' החיים וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] יפה שעה אחת

בתשובה ומעשים טובים בעוה"ז מכל חיי

Or, de même, le niveau du « bien » est supérieur au niveau de la « vie », comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : « Une heure de techouva et de bonnes actions en ce monde est meilleure que toute la vie du

העוה"ב [העולם הבא] וכתוב כי טוב חסדך מחיים כי חיות כל העולמות הוא רק מבי' אותיות בי"ה ה' צור עולמים ביו"ד נברא העוה"ב [העולם הבא] כו'

Monde futur. » Et il est écrit : « Car Ta bonté est meilleure (tov) que la vie. » Car la force vitale de tous les mondes ne provient que de deux lettres : « Par Yah, Havaya est le Rocher des mondes » ; « le Monde futur fut créé avec la lettre youd », etc. ;

והם כלא חשובים לגבי מהותו ועצמותו יט' [יתברך] וגם כמ"ש והחכמה תחיה והוא ית' למעלה מעלה מחכמה חי ואל בחיים כו'

et ils sont comme rien en comparaison de Son être et de Son essence, qu'Il soit béni. De même, comme il est écrit : « Et la sagesse donne la vie » ; or Lui, qu'Il soit béni, est infiniment au-dessus de la sagesse : vivant, mais non par la vie, etc.

וכתוב כי עמך מקור חיים שאפילו בחיי מקור החיים הוא רק עמך טפל ובטל לך כו'.

Et il est écrit : « Car auprès de Toi est la source de la vie » : même le niveau de la source de la vie n'est qu'« auprès de Toi », secondaire et annulé devant Toi, etc.

ועמ"ש בפ"י ובטובו מחדש בד"ה שחורה אני. וזהו ענין הבדלת הרקיע שנאמר שני פעמים והמשכה זו הוא ע"י בכל מאדך כו'.

Et voyez ce qui est écrit au sujet du sens de « Et par Sa bonté Il renouvelle », dans le discours qui commence par « Je suis noire ». C'est là le sens de la séparation du firmament, mentionnée deux fois. Et cet influx est attiré par « de toute ta force », etc.

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/vaeschanan/10/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak